

**Српско археолошко друштво**  
**Завод за заштиту споменика културе Ваљево**



## **СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО**

**XXXV СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП**

Ваљево, 24-26. мај 2012. године

Програм, извештаји и апстракти

Ваљево 2012

**Приредили:** Војислав Филиповић и Драгана Антоновић

**Издавач:** Српско археолошко друштво, Београд

**За издавача:** Драгана Антоновић

**Штампа:** Ваљевопринт, Ваљево

**Тираж:** 150

постоји могућност 3D реконструкције. Микро-СТ служи са испитивање коштане микро-архитектуре у микрометарској резолуцији, и опремљена је софтвером који омогућава морфометрију и 3D реконструкцију.

Будући да се принцип рада заснива на апсорбовању и емитовању радиофреквентних таласа из језгра водоника када се нађу у јаком магнетном пољу, MRI није индикована ако су предмет истраживања археолошке суве кости.

У испитивању структуре скелетног материјала из археолошког контекста користе се и микроскопске технике, традиционалне као што су: конвенционална светлосна и поларизациона микроскопија, као и напредне микроскопске методе попут скенинг електронске микроскопије и микроскопије атомских сила. Зависно од саме микроскопије, припрема узорка може обухватити поступке сечења, декалцификације, калупљења, полирања и бојења. Примена микроскопских метода је корисна у испитивању старосних и полних разлика у коштаној глеђи, као и дијагностици патолошких промена на костима. Такође, микроскопске методе могу бити веома корисне када истраживачи имају дилему да ли су кости хуманог или животињског порекла.

Предраг Радовић, Народни музеј Краљево

### **НОВИ РЕЗУЛТАТИ АНТРОПОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ ИНХУМИРАНИХ СКЕЛЕТНИХ ОСТАКА СА АНТИЧКЕ НЕКРОПОЛЕ ЛАНИШТЕ КОД БАЉЕВЦА**

Биће презентовани резултати физичко-антрополошке анализе инхумираних скелетних остатака пореклом из 12 гробова, откривених приликом археолошких ископавања 2001. и 2002. на античкој некрополи Ланиште покрај Баљевца (општина Рашка). Археолошки подаци датују ове инхумације у IV век. Извршена је анализа пола и старости, зуба, палеопатолошких промена, епигенетских варијација, Забележена је очуваност скелетних елемената и обављена су мерења, а тамо где је било могуће констатована је телесна висина и обављена је анализа мишићно-скелетних маркера стреса. Анализирани су скелети из 12 гробова и констатовано је да скелети припадају деци (гроб бр. 6 и двојни гроб бр. 11), жени субадултног узраста (гроб бр. 5), трима одраслим женама (гробови бр. 3, 4 и 10) и петорици одраслих мушкарца (гробови бр. 1, 2 (?), 7, 12 (?) и 14). На зубима је утврђена абразија, пародонтопатија, периапикални абцеси, каријес, антемортални губитак зуба, хипоплазија, хи-

подонција, *impactio dentis*, *rotatio dentis*. Палеопатолошком анализом су констатовани остеоартритис, остеопороза, компресиона фрактура и фузија торакалних пршљенова, спондиллолиза, девијација назалног септума, *cribra orbitalia* и краниосиностоза сагиталне сутуре. Уочена је ретка епигенетска варијација у виду велике брегматске кости у комбинацији са метопском сутуром.

Јелена Јовановић, Лабораторија за биоархеологију,  
Филозофски факултет у Београду

### **ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ АНТИЧКИХ СТАНОВНИКА РЕМЕСИЈАНЕ**

Током заштитних археолошких истраживања 2011. године на локалитету Гладно поље у Ремесијани, истражен је 51 гроб у којима је било сахрањено 27 деце и 32 одрасле индивидуе. Антрополошка анализа подразумевала је и посматрање трагова мишићно-скелетних маркера стреса, на основу којих је могуће реконструисати моделе физичких активности људи. На основу маркера окупационог стреса не може се тачно прецизирати о којој се делатности конкретно ради, али се могу утврдити модели активности. Ово истраживање обухватило је 27 одраслих индивидуа, на којима је било могуће посматрати мишићно скелетне маркере стреса. Ради се о 13 мушкараца и 14 жена, на којима је анализирано 27 места припоја, 16 на горњим и 11 на доњим удовима. Интензитет припоја обележаван је помоћу скале у којој су трагови припоја рангирани од 0 (када не постоји траг на месту припоја) до 6 (када се услед снажног припоја појављују и лезије). Циљ истраживања је анализа модела активности и њиховог интензитета како би се тестирало постојање полне поделе рада. Резултати истраживања показују какви модели физичких активности су постојали међу античким становницима Ремесијане. Такође, констатовано је и да је један број мушкараца обављао изразито тешке физичке активности што је довело до појаве великог броја лезија и деформација, посебно на костима горњих удова.

CIP - Каталогизација у публикацији  
Народна библиотека Србије, Београд

902/904:005.745(497.11)“2012”  
902/904:061.2(497.11)(062)

СРПСКО археолошко друштво. Скупштина и  
годишњи скуп (35 ; 2012 ; Ваљево)

САД : Српско археолошко друштво : XXXV  
Скупштина и годишњи скуп, Ваљево, 24-26.  
мај 2012. године : програм, извештаји и  
апстрактни / [приредили Војислав Филиповић и  
Драгана Антоновић]. - Београд : Српско  
археолошко друштво ; Ваљево : Завод за  
заштиту споменика културе, 2012 (Ваљево :  
Ваљевопринт). - 84 стр. ; 21 cm

Тираж 150. - Радови на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-913229-3-9

а) Српско археолошко друштво (Београд).  
Годишњи скуп (35 ; 2012 ; Ваљево)  
COBISS.SR-ID 190914060